VAN DER KAMP

primum

Sustainability to enrich the world

Kwaliteitsmanagementplan

Datum
27 januari 2012

Inhoudsopgave

1.	**Inleiding**	**3**
2.	**Stuurcyclus Energiemanagement**	**4**
2.1	Verantwoordelijkheden	6
2.2	Documentatiesysteem en archief	6
3.	**Methodiek voor de emissie inventaris**	**7**
3.1	Verantwoordelijkheden voor de ontwikkeling van de emissie-inventaris.	7
3.2	Trainingen	8
3.3	Organisatorische grenzen	8
3.4	Operationele grenzen	8
3.5	Berekeningsmethodes	10
3.6	Project met gunningsvoordeel: Grote Geulen	10
3.7	Een review van de toepassing van de berekeningsmethodes	11
3.8	Meetinstrumenten	11
3.9	Ontwikkeling en onderhoud aan een robuust data-collectiesysteem	11
3.10	Regelmatige nauwkeurigheidscontroles	11
3.11	Periodieke interne audits en technische reviews	11
3.12	Jaarlijks Management Revue.	11

1. Inleiding

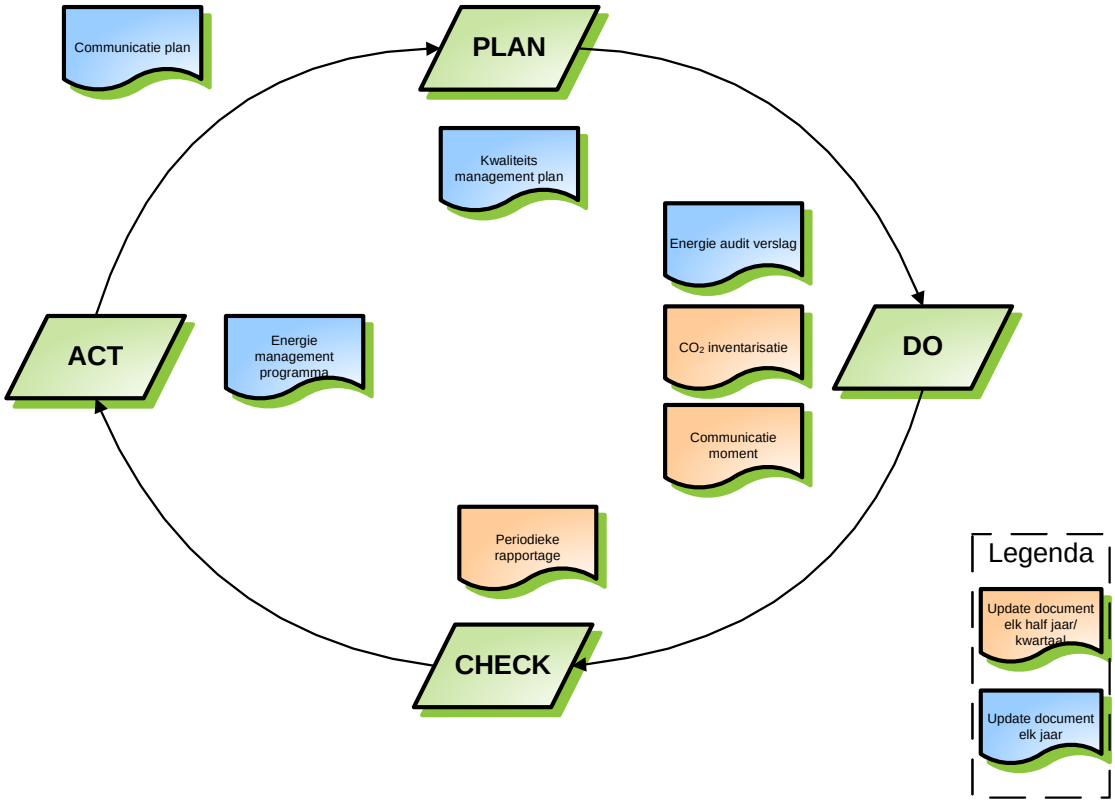
Dit kwaliteitsmanagement plan beschrijft de stuurcyclus voor de implementatie van de CO_2 Prestatieladder door Van der Kamp, inclusief de bijbehorende verantwoordelijkheden. Daarnaast bevat het plan ook een algemene procedure waarin de samenhang van de verschillende op te leveren documenten genoemd staat.

Een kwaliteitsmanagement plan voor de emissie inventaris vindt u in hoofdstuk 3. Hier wordt een omschrijving van de methodiek voor het bepalen van de emissie-inventaris gegeven. De uitvoering van deze methodiek is te vinden in andere documenten, zoals beschreven in figuur 2 ‘Samenhang Documenten’.

2. Stuurcyclus Energiemanagement

Binnen de stuurcyclus van het energiemanagementsysteem wordt de Deming-circle gevolgd om continue verbetering te borgen. In de Plan-Do-Check-Act cyclus komen verschillende documenten terug. In onderstaande figuur staat aangegeven welke documenten waar terug komen in de cyclus. Het communicatieplan wordt buiten de cirkel gehouden, aangezien deze niet specifiek bij één van de onderdelen hoort, maar wel een belangrijk document is.

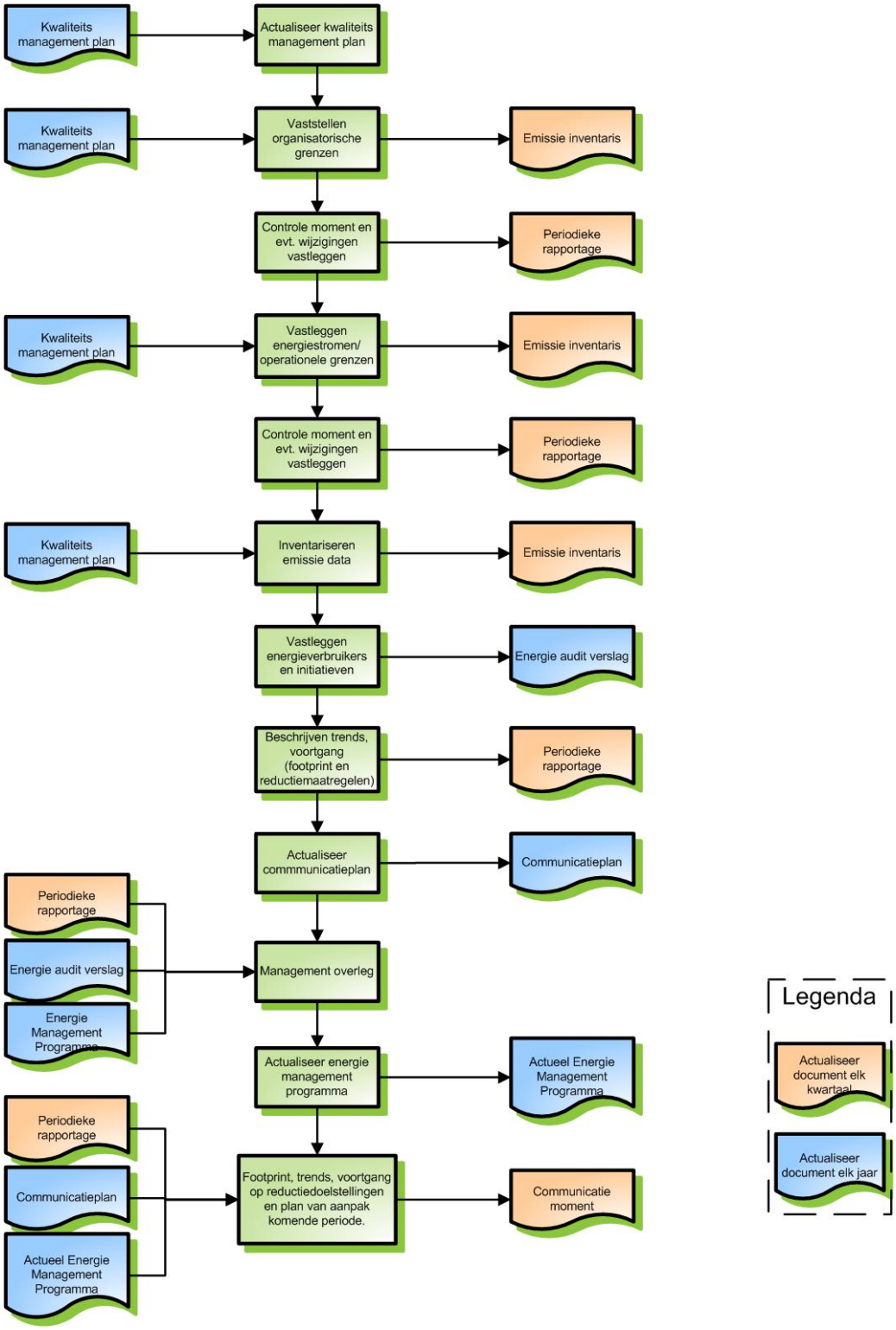
De energiemanager is er verantwoordelijk voor dat de stuurcyclus periodiek doorlopen wordt, en dat alle documenten up-to-date worden gehouden.

Figuur 1: Stuurcyclus

De documenten staan met elkaar in verbinding. De relatie tussen deze documenten staan in de procedure op de volgende pagina. De belangrijkste acties staan hierin beschreven, en daarbij welk document input levert voor een ander document.

Wanneer in dit document staat dat er een document geactualiseerd moet worden, betekent dit dat alle informatie die erin vermeld staat gecontroleerd moet worden. De onderwerpen dienen niet aangepast te worden, aangezien de verschillende documenten zoals opgesteld voldoen aan de eisen van de CO_2-Prestatieladder.

Figuur 2: Samenhang documenten / procedure

2.1 Verantwoordelijkheden

Tabel 1: Verantwoordelijkheden per document

Document	Inhoud	Verantwoordelijke	Periodiek actualiseren per
Kwaliteitsmanagement plan	Stuurcyclus, procedures voor opstellen emissie inventaris	Energiemanager	Jaar
Energie audit verslag	Inventarisatie energieverbruikers, initiatieven	Energiemanager	Jaar
CO_2 inventarisatie	Emissie inventaris	Energiemanager	Half jaar
Communicatie plan	Stakeholderanalyse, communicatie doelen, -planning en –middelen	Energiemanager	Jaar
Periodieke rapportage	Beschrijving trends, voortgang en analyse.	Energiemanager	Half jaar
Energiemanagement programma	Besparingsmaatregelen, verantwoordelijken hiervoor, deelname aan initiatieven	Energiemanager	Jaar
Interne audit	Controle van de emissie-inventaris opgesteld is volgende de procedures zoals beschreven in het Kwaliteitsmanagementplan	Energiemanager	Jaar
Managementrevue	Voortgangscontrole CO2 doelstellingen zoals verwoord in het Energiemanagement programma	Directie	Jaar

2.2 Documentatiesysteem en archief

- CO2 2011 VDKAMP-HCM. Digitaal als ook geprint onder beheer van administratie.
  - Overzicht brandstofverbruik per auto, mixers en personenauto's
  - Overzicht van Elektra en Gas
- Footprint 2011. Digitaal als ook geprint onder beheer van administratie.
  - Overzicht brandstofverbruik per schip, auto's, heftruck etc.
  - Overzicht van Elektra.

3. Methodiek voor de emissie inventaris

Dit deel van het Kwaliteitsmanagementplan beschrijft de informatiemanagementprocedures die gevolgd worden om periodiek tot een emissie-inventaris (CO_2-footprint) te komen. Om de kwaliteit van de CO_2-footprint periodiek te waarborgen zijn de procedures opgesteld met inachtneming van de principes uit de ISO 14064-1:

- *Relevantie*: De bronnen, gegevens en methodes voor de CO_2-footprint passen bij de behoeften van Van der Kamp.
- *Compleetheid*: De CO_2-footprint omvat alle relevante GHG emissies en GHG opnames.
- *Consistentie*: Er kunnen zinvolle vergelijkingen gemaakt worden tussen GHG-gerelateerde informatie.
- *Nauwkeurigheid*: Subjectiviteit en onzekerheden worden, zover als praktisch haalbaar, gereduceerd.
- *Transparantie*: Er wordt voldoende en geschikte informatie bijgevoegd, zodat gebruikers beslissingen kunnen maken met redelijke zekerheid.

De emissie-inventaris (CO_2-footprint) wordt periodiek opgesteld met als doel om inzicht te creëren in het energieverbruik en de CO_2-uitstoot met voldoende sturingsmogelijkheden om deze te verminderen. Het continue sturen op het energieverbruik en CO_2-reductie is onderdeel van het energiemanagement dat is opgesteld in het kader van de CO_2-prestatieladder. De rol van de emissie-inventaris binnen de totale stuurcyclus is te vinden in hoofdstuk 3.

Dit document beschrijft de manier waarop binnen het opstellen van de emissie-inventaris rekening wordt gehouden met:

- Het routinematige en consistent uitvoeren van controles om de betrouwbaarheid en compleetheid van de data te garanderen.
- Het identificeren en adresseren van fouten en omissies.
- Het documenteren en archiveren van relevante rapportages, waaronder informatiemanagement activiteiten.

Na afloop van elk inventarisatiejaar vindt er een review plaats van het Kwaliteitsmanagementplan om te bekijken of deze nog actueel is. Tijdens deze review is ook aandacht voor mogelijkheden om de informatiemanagementprocessen verder te verbeteren.

3.1 Verantwoordelijkheden voor de ontwikkeling van de emissie-inventaris.

Zoals beschreven in de stuurcyclus is de energiemanager, verantwoordelijk voor het opstellen van de emissie-inventaris. Deze emissie-inventaris dient elk kwartaal geactualiseerd te worden.

3.2 Trainingen

Baggermaatschappij:

- Wijzigingen in werkwijze zullen naar andere schepen worden gecommuniceerd.

Betoncentrales:

- Onderzoek naar de cursus “Het nieuwe Rijden”
- Onderzoek naar mogelijkheden punten te verzamelen voor het chauffeursdiploma in combinatie met rijgedrag.

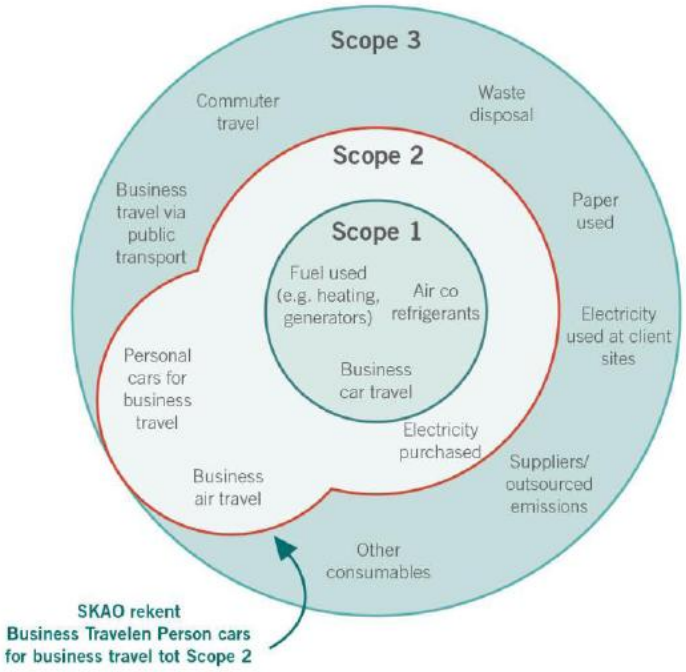
3.3 Organisatorische grenzen

Voor de implementatie van de CO_2 Prestatieladder is bepaald dat Van der Kamp Deelnemingen B.V. als startbedrijf wordt genomen. Alle dochterondernemingen, met uitzondering van Van der Kamp Beheer B.V., zullen worden meegenomen worden binnen de organisatorische grenzen van Van der Kamp. Een uitgebreide beschrijving van de afbakening van de organisatorische grenzen is te vinden in het document ‘Organisatorische Grenzen’.

Na afloop van elke inventarisatie wordt een Periodieke rapportage opgesteld. Hierin wordt periodiek besproken of de organisatorische grenzen zijn aangepast.

3.4 Operationele grenzen

Bij het bepalen van de operationele grenzen wordt onderscheid gemaakt tussen Scope 1, 2 & 3 categorieën. Deze indeling is oorspronkelijk afkomstig uit het GHG-protocol ‘A Corporate Accounting and Reporting Standard’. De Stichting Klimaatvriendelijk Aanbesteden en Ondernemen (‘SKAO’) rekent ‘business air travel’ en ‘personal cars for business travel’ tot Scope 2. Omdat deze Periodieke rapportage onderdeel is de invoering van de CO_2-prestatieladder worden de Scope 1 & 2 categorieën volgens de SKAO aangehouden.

Als onderdeel van het energiemanagementsysteem wordt een Energie Audit verslag actueel gehouden dat de energiegebruikers binnen de organisatie beschrijft en een overzicht geeft van de emissiebronnen. Als er binnen de organisatie door veranderde organisatiegrenzen of de aankoop van nieuwe kapitale goederen sprake is van nieuwe emissiestromen dan worden het Energie Audit verslag en de emissie-inventaris aangepast.

De emissie worden onderverdeeld in een categorie overhead en een categorie projecten. Tot de categorie overhead behoren alle emissiestromen die gezamenlijk voor het hele bedrijf gelden. Zulke emissiestromen zijn niet toe te wijzen aan één specifiek project. Een belangrijke emissiebron in de categorie overhead is het hoofdkantoor van Van der Kamp. Tot de categorie projecten vallen die emissiestromen die bij de projecten horen. Het gaat dan met name over het ingezette materieel (schepen e.d.) en locaties (terminal, betoncentrales).

Voor het wagenpark en de gedeclareerde kilometers geldt dat de emissiestromen onderverdeeld kunnen worden in vervoer in de categorie overhead en vervoer in de categorie projecten. Indien dit niet mogelijk is op basis van de gegevens, omdat de bijgehouden administratie dit inzicht niet kan verschaffen, wordt een verdeelsleutel gebruikt. Van der Kamp maakt geen gebruik van leaseauto's.

Tabel 2: Overzicht indeling emissies

Categorie	Emissiebron	Emissiestroom
Overhead	Hoofdkantoor Beukenallee	Gas
		Elektriciteit
	Wagenpark	Brandstof

	Gedeclareerde kilometers	Brandstof
	Vluchten	Brandstof
Projecten	Loods Meppel	Elektriciteit
	Loods Hasselt	Elektriciteit
	Betoncentrale Amersfoort	Gas
		Elektriciteit
	Betoncentrale Zwolle	Gas
		Elektriciteit
	Betoncentrale Zaandam	Gas
		Elektriciteit
	Pieter Hubert	Gasolie
		Walstroom
	IJsseldelta	Gasolie
		Walstroom
	Hein	Gasolie
		Walstroom
	Rijndelta	Stookolie
		Walstroom
	Maasmond	Gasolie
		Walstroom
	Terminal Moerdijk	Elektriciteit
	Wagenpark	Brandstof
	Gedeclareerde kilometers	Brandstof
	Vluchten	Brandstof

3.5 Berekeningsmethodes

Voor het berekenen van de CO_2-uitstoot wordt gebruik gemaakt van de conversiefactoren uit het Handboek CO_2 Prestatieladder van 23 juni 2011 (Bijlage C). Per emissiestroom wordt met behulp van de opgegeven eenheid (kWh, liter, m^3, vliegkilometer etc.) en de bijbehorende conversiefactor de CO_2-uitstoot berekend. De CO_2-uitstoot wordt verdeeld in Scope 1 en Scope 1, en in overhead en projecten. Voor de projecten met gunningsvoordeel wordt de CO_2-uitstoot apart berekend. De actuele berekeningsmethode wordt periodiek beschreven in de Periodieke Rapportage.

Het Handboek 23 juni 2011 zoals uitgegeven door de SKAO vormt de basis voor de kwantificeringsmethode aangezien deze emissie-inventaris onderdeel vormt van een CO2-prestatieladder certificering. De Scope-indeling zoals door de SKAO beschreven is aangehouden.

3.6 Project met gunningsvoordeel: Grote Geulen

Van der Kamp heeft één project met gunningsvoordeel (op basis van EMVI criteria), namelijk het project Grote Geulen. Dit project wordt apart in kaart gebracht. De emissiestromen worden apart geïnventariseerd waar mogelijk. Waar dit niet mogelijk is, wordt een deel van

de CO_2-uitstoot gealloceerd aan het project. In overleg met de projectleider zal een methode voor het berekenen en alloceren van de uitstoot van het project vastgesteld worden. De verzameling van de gegevens met betrekking tot dit project zal ook nader vastgesteld worden naar aanleiding van dit overleg.

3.7 Een review van de toepassing van de berekeningsmethodes

De emissie-inventaris wordt binnen de organisatie opgesteld door één persoon. Daardoor bestaat er geen risico dat er binnen verschillende onderdelen van de organisatie verschillende berekeningsmethodes worden gehanteerd.

3.8 Meetinstrumenten

Voor de metingen worden door de netbeheerder goedgekeurde meters gebruikt. Daarnaast worden liters en andere hoeveelheden aangehouden zoals gefactureerd.

3.9 Ontwikkeling en onderhoud aan een robuust data-collectiesysteem

De stuurcyclus (zie Hoofdstuk 2) zorgt ervoor dat het data-collectiesysteem regelmatig gecontroleerd en geactualiseerd wordt. De stuurcyclus voorziet in controlemomenten (in combinatie met de periodieke rapportage) met betrekking tot de organisatorische grenzen en de emissiestromen. Deze controlemomenten zorgen ervoor dat het systeem actueel blijft en dat eventuele wijzigingen integraal worden doorgevoerd.

3.10 Regelmatige nauwkeurigheidscontroles

De energiemanager zal steekproefsgewijs controles uitvoeren om de nauwkeurigheid van de verzamelde data te analyseren. Als gegevens te laat of foutief worden aangeleverd, zal de energiemanager de betrokkenen aanspreken op de fouten. Afhankelijk van de ernst van de situatie kan eventueel besloten worden om gesignaleerde fouten voor te leggen aan de directie.

3.11 Periodieke interne audits en technische reviews

De energiemanager zal periodiek een interne audit uitvoeren. Dit zal steekproefsgewijs plaatsvinden.

Bij de aanschaf van nieuw materieel zal periodiek een technische review uitgevoerd worden.

3.12 Jaarlijks Management Revue.

De directie zal jaarlijks het energiemanagement programma monitoren op voortgang, doelstelling in verband met de CO2 doelstellingen. Zowel op bedrijfsniveau als op EMVI-niveau.